

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра офтальмології
Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«МЕДСЕСТРИНСТВО В ОФТАЛЬМОЛОГІЇ»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 223 «Медсестринство»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності)

Освітньо-професійна програма Сестринська справа

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс III

Програма освітнього компоненту
розглянута на засіданні кафедри
офтальмології

Протокол від.

“ 26 ” 08 2022 року № 10

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Бездітко П.А.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем хірургічного профілю

Протокол від.

“ 31 ” 08 2022 року № 1

Голова

(підпис)

проф. Сипливий В.О.
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Бездітко Павло Андрійович, завідувач кафедри офтальмології, д.мед.н.,
професор

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

2. Боєва Юлія Юріївна , завуч кафедри офтальмології, асистент

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

(Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

1. Панченко Микола Володимирович, професор кафедри офтальмології, професор, д.мед.н., +380503022404, mv.panchenko@kntmu.edu.ua.
2. Дурас Інна Григорівна, доцент кафедри офтальмології, доцент, к.мед.н., +380503004244, ih.duras@kntmu.edu.ua
3. Гончарь Олена Миколаївна, асистент кафедри офтальмології, к.мед.н., +380507839629, om.honchar@kntmu.edu.ua

Консультації:_____ (очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: у системах Google meet або MOODLE)_____

Локація: заняття проводяться в умовах «НДІ гігієни праці та професійних захворювань» ХНМУ, 3 поверх, кафедра офтальмології та Центр офтальмологічної діагностики «ЗІР»; дистанційно у системах Google meet або MOODLE_____

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Медсестринство в офтальмології» складений відповідно до освітньо-професійної програми ОПП «Сестринська справа» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 223 «Медсестринство».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Курс «Медсестринство в офтальмології» закладає теоретичні основи офтальмології як науки (термінологія, методи дослідження, загальні клінічні симптоми основних захворювань ока, принципи діагностики та лікування, профілактики захворюваності) і призначений для медичних сестер. З урахуванням міжнародного досвіду та сучасних досягнень медицини засвоюється тактика діагностики та лікування найбільш поширених і соціально значущих офтальмопатологій. Велику увагу приділено оволодінню практичними навичками, надаванню кваліфікованої медичної допомоги, виконанню складних маніпуляцій з діагностичною та лікувальною метою та проведенню лікувально-профілактичних заходів.

Практичні заняття передбачають курацію профільних пацієнтів в «НДІ гігієни праці та професійних захворювань» та Центрі офтальмологічної діагностики «ЗІР» згідно з розкладом занять, а також під час індивідуальної роботи з кейсами за окремими темами.

Викладання проводиться за принципами доказової медицини з використанням діючих стандартів (гайдлайнів) світових фахових товариств. Курс охоплює основні практичні і теоретичні аспекти діяльності медичної сестри.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є анатомія, фізіологія, методи дослідження і захворювання ока та його додаткового апарату.

Міждисциплінарні зв'язки: з захворюваннями ЛОР органів, стоматологією, неврологією, інфектологією та стоматологією.

Пререквізити.

Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з анатомії людини, фізіології, патоморфології та патофізіології, медичної та біоорганічної біохімії, медичної біології та мікробіології, основ медсестринства, медсестринства у внутрішній медицині, педіатрії, хірургії і онкології, інфектології, фармакології, епідеміології, анестезіології та інтенсивної терапії, а також мати практичні навички догляду за хворими. Та їх ведення у поліклінічних та стаціонарних умовах.

Постреквізити.

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 3 року навчання.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни: є опанування необхідних знань та вмінь, а також дій, для оволодіння етико-деонтологічними основами охорони зору, на основі вивчення анатомії, фізіології органу зору, етіології та патогенезу захворювань, їх класифікацій та особливостей клінічної картини. Забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі охорони здоров'я.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є закладення теоретичних основ офтальмології як науки (термінологія, методи дослідження, загальні клінічні симптоми основних захворювань ока, принципи діагностики та лікування, профілактики захворюваності).

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами **компетентностей:**

Інтегральні компетентності - здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим

ЗК 2 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК 3 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 4 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК 5 – Здатність приймати обґрунтоване рішення ; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії

ЗК 6 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою

ЗК 7 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК 8 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК 9 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Спеціальні компетентності (фахові, предметні):

ФК 1 – Навички опитування

ФК 2 – Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів

ФК 3 – Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання

ФК 4 – Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань

ФК 5 – Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань

ФК 6 – Здатність до діагностування невідкладних станів

ФК 7 – Здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги

ФК 8 – Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів

ФК 9 – Навички виконання медичних маніпуляцій

ФК 10 – Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ФК 11 – Здатність до проведення експертизи працездатності

ФК 12 – Здатність до ведення медичної документації

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді;

ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення;

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій;

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта;

ПРН 5 – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень;

ПРН 6 – встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання;

ПРН 7 – визначення характеру, принципів лікування захворювань;

ПРН 9 – визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття наступних **соціальний навичок (Soft skills):**

комунікативність (реалізується через: метод роботи в групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі),

робота в команді (реалізується через: метод роботи в групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів),

- конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри),
- тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),
- лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПІ	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: <u>223 Медсестринство</u> (шифр і назва) Спеціалізація: Сестринська справа	Курс:
		3-й
		Семестр
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента - 60	Освітній ступінь: <u>Перший (бакалавр)</u> ОПІ Сестринська справа	Лекції
		6 год.
		Практичні, семінарські
		30 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		54 год.
Індивідуальні завдання:		
Залік		

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції при вивченні дисципліни не передбачено

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Досягнення та завдання офтальмології. Функції ока в різному віці. Головні діагностичні методи в офтальмології. Рефракція ока. «Червоне око» - діагностика, невідкладна допомога та профілактика запалення повік, слъзових органів, орбіти, кон'юнктиви, рогівки, судинної оболонки. Особливості кон'юнктивітів, викликаних Covid-19.	2

2	Поступове зниження зору. Пресбіопія. Катаракта: вроджена, набута (травматична, ускладнена, вторинна, стареча). Глаукома. Діагностика, лікування, профілактика. Хвороби сітківки та зорового нерву. Косоокість	2
3	Пошкодження органа зору та придаткового апарату ока в умовах бойових дій. Невідкладна допомога. Профілактика, диспансеризація.	2
Всього лекційних годин		6

2.2.2 Семінарських занять при вивченні дисципліни не передбачено

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми Контролю
1	Анатомо-топографічні особливості та функції органу зору. Організація офтальмологічної допомоги в Україні. Медсестринське обстеження пацієнта.	4	Розповідь-пояснення, презентація, відеоролики, відеофільми	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, доповідь та інші.
2	Рефракція та акомодация. Косоокість. Захворювання повік, слізних органів та орбіти.	4	Розповідь-пояснення, демонстрація хворих, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, метод «Мозковий штурм»	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші

3	Захворювання кон'юнктиви. Особливості кон'юнктивітів, викликаних Covid-19. Захворювання рогівки, склери. Курація.	4	Розповідь-пояснення, демонстрація хворих, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, метод «Мозковий штурм»	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
4	Захворювання судинної оболонки. Етапи медсестринської допомоги. Захворювання кришталика.	5	Розповідь-пояснення, демонстрація хворих, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, метод «Мозковий штурм»	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
5	Глаукома.	4	Розповідь-пояснення, демонстрація хворих, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, метод «Мозковий штурм»	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші

6	Захворювання сітківки, зорового нерву. Зміни органу зору при загальних захворюваннях.	4	Розповідь-пояснення, демонстрація хворих, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, метод «Мозковий штурм»	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
7	Перша та невідкладна офтальмологічна допомога, в умовах бойових дій. Пошкодження органу зору. Травми, контузії, опіки. Невідкладні стани в офтальмології. Залік.	5	Розповідь-пояснення, демонстрація хворих, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, метод «Мозковий штурм»	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь; підсумковий контроль: залік.
	Всього годин	30		

2.2.4. Лабораторних занять при вивченні дисципліни не передбачено

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми Контролю
-------	------------	-----------------	-----------------	----------------

1	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 1 «Анатомо-топографічні особливості та функції органу зору. Організація офтальмологічної допомоги в Україні. Медсестринське обстеження пацієнта».	7	Електронно-інформаційні (презентації, відеоматеріали, методичні рекомендації, лекції)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, доповідь та інші
2	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 2 «Рефракція та акомодация. Косоокість. Захворювання повік, слізних органів та орбіти».	7	Електронно-інформаційні (презентації, відеоматеріали, методичні рекомендації, лекції)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, доповідь та інші
3	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 3 «Захворювання кон'юнктиви. Особливості кон'юнктивітів, викликаних Covid-19. Захворювання рогівки, склери. Курація».	8	Електронно-інформаційні (презентації, відеоматеріали, методичні рекомендації, лекції)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, доповідь та інші
4	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 4 «Захворювання судинної оболонки. Етапи медсестринської допомоги».	8	Електронно-інформаційні (презентації, відеоматеріали, методичні рекомендації, лекції)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, доповідь та інші

	Захворювання кришталика».			
5	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 5 «Глаукома».	8	Електронно-інформаційні (презентації, відеоматеріали, методичні рекомендації, лекції)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, доповідь та інші
6	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 6 «Захворювання сітківки, зорового нерву. Зміни органу зору при загальних захворюваннях».	8	Електронно-інформаційні (презентації, відеоматеріали, методичні рекомендації, лекції)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, доповідь та інші
7	Теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок до теми № 7 «Перша та невідкладна офтальмологічна допомога, в умовах бойових дій. Пошкодження органу зору. Травми, контузії, опіки. Невідкладні стани в офтальмології. Залік».	8	Електронно-інформаційні (презентації, відеоматеріали, методичні рекомендації, лекції)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль, доповідь та інші
	Всього годин	54		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Поточний контроль (далі – ПК) проводиться науково-педагогічними працівниками на кожному аудиторному занятті (крім лекцій). За результатами засвоєння кожної теми заняття виставляється оцінка з використанням 4-бальної системи. **Загальна навчальна діяльність (ЗНД)** вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею. Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти у ХНМУ» (наказ від 21.08.2021 №181).

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		

4.35-4,36	174	3.57-3,59	143
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139

Залік з дисципліни проводиться викладачем групи на останньому практичному занятті відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти у ХНМУ» (наказ від 21.08.2021 №181). ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

3.2 Питання до заліку:

1. Зоровий аналізатор, його значення у пізнанні зовнішнього світу.
2. Історія розвитку офтальмології. Засновники вітчизняної офтальмології. Київська школа офтальмології.
3. Досягнення сучасної офтальмології. Видатні офтальмологи: В.П.Філатов, Й. Меркулов, Н.О.Пучковська, М.Л.Краснов, М.М.Краснов, С.М.Федоров.
4. Поняття про абсолютну, професійну та громадську сліпоту. Головні причини сліпоту. Профілактика сліпоту у дорослих та дітей.
5. Сліпота. Показник сліпоту. Навчання та працевлаштування сліпих (УТОС).
6. Формування зорових образів. Роль кори головного мозку у акті зору. Теорії акту зору.
7. Рогівка. її будова, кровопостачання, властивості та функції.
8. Райдужка. її будова, кровопостачання, властивості та функції.
9. Війкове (ціліарне) тіло та хоріоїдея, їх будова, функції.
10. М'язи райдужки, та війкового тіла. Сітківка, її будова, функції паличок та ковбочок.
11. Анатомія зорового нерву, особливості його будови та топографії.
12. Кришталік. Його функції, живлення, властивості.

13. Кровообіг очного яблука.
14. Будова орбіти та її вміст.
15. М'язи повік. їх функція та іннервація.
16. Будова кон'юнктиви. Клінічні ознаки її нормального стану.
17. Анатомія слезових органів. Методи дослідження слезових шляхів.
18. Зовнішні м'язи ока їх іннервація та функції.
19. Сутінковий зір, його порушення, методи дослідження.
20. Дослідження гостроти зору. Формула гостроти зору.
21. Принципи побудови таблиць для визначення гостроти зору. Кут зору.
22. Периферійний зір та його дослідження. Види порушень поля зору.
23. Кольоровідчуття, його порушення, методи дослідження. Теорії кольоровідчуття.
24. Основні елементи світлоломної системи ока. Поняття про діоптрію.
25. Види клінічної рефракції. Роль зовнішнього середовища в формуванні рефракції. Методи визначення рефракції (об'єктивні та суб'єктивні).
26. Оптичні окулярні стекла та їх застосування. Контактні лінзи та їх застосування.
27. Об'єм та довжина акомодативної системи, її зв'язок з рефракцією. Найдальша та найближча точки ясного зору. Акомодативна та її вікові зміни. Пресбіопія.
28. Гіперметропія, її клініка, діагностика та корекція.
29. Міопія, клініка, причини розвитку. Ускладнення короткозорості. Профілактика прогресування міопії.
30. Астигматизм, його види та корекція.
31. Аномалії положення повік (ентропіон, ектропіон, птоз, лагофталм).
Причини їх виникнення, клініка, методи лікування.
32. Запальні захворювання повік, ячмінь, халязіон. Клініка, лікування.
33. Блефарити, їх клініка та лікування
34. Дакріоцистит дорослих та немовлят, його етіологія, клініка, лікування.
35. Запальні захворювання орбіти (остеоперіостит, флегмона орбіти, тромбоз печеристої пазухи), клініка та лікування.

36. Методи дослідження переднього відрізка ока (фокальне, біфокальне освітлення, біомікроскопія).
37. Методи дослідження оптичних середовищ ока
38. Клінічний перебіг та методи лікування гострих запалень слизової оболонки.
39. Клінічні вияви, етіологія та методи лікування хронічних кон'юнктивітів.
40. Аденовірусні кон'юнктивіти. Їх клініка та лікування.
41. Особливості кон'юнктивітів, викликаних Covid-19.
42. Класифікація кератитів. Загальні принципи їх лікування. Клініка та наслідки кератитів. .
43. Повзуча виразка рогової оболонки, її клініка та лікування.
44. Паренхіматозний кератит. Його клініка та лікування.
45. Герпетичні кератити. Їх діагностика та лікування.
46. Серозний іридоцикліт. Його клінічні особливості, перебіг, діагностика.
47. Клінічні ознаки фібринозного іридоцикліту, етіологія, патогенез, методи лікування. Ускладнення та наслідки іридоциклітів.
48. Глаукома, класифікація глаукоми. Методи ранньої діагностики глаукоми. Значення диспансерного обстеження хворих на глаукому.
49. Клінічні форми первинної глаукоми, лікування.
50. Диференційна діагностика первинної глаукоми та катаракти.
51. Гострий напад глаукоми, його клініка. Диференційна діагностика з іридоциклітом.
52. Невідкладна допомога при гострому приступі глаукоми.
53. Вторинна глаукома, її причини, клініка лікування.
54. Природжена глаукома, її причини, клініка і лікування.
55. Аномалії положення кришталика діагностика ускладнення, лікування.
56. Природжена катаракта Клініка діагностика методи лікування.
57. Стадії розвитку старечої катаракти. Діагностика та лікування.
58. Діагностика та лікування консервативне початкової стадії старечої катаракти.

59. Травматична катаракта . Особливості її перебігу, ускладнення, хірургічне лікування.
60. Ускладнена катаракта, її причини, клініка лікування.
61. Вторинна катаракта, її клініка, причини виникнення, хірургічне лікування.
62. Афакія, її ознаки, корекція.
63. Головні умови біокулярного зору. Значення біокулярного зору у виборі професії.
64. Співдружня косоокість, діагностика, види.
65. Прихована косоокість, клініка діагностика.
66. Уявна косоокість, клініка діагностика.
67. Принципи лікування співдружньої косоокості.
68. Паралітична косоокість, її ознаки, диференційна діагностика методи лікування. Ознаки проникаючих поранень очного яблука. Невідкладна допомога при них.
69. Проникаючі поранення очей, ускладнені наявністю стороннього тіла
Методи локалізації стороннього тіла в оці.
70. Принципи видалення внутрішньоочних сторонніх тіл при проникаючих пораненнях очей.
71. Особливості травм органа зору, отриманих під час бойових дій.
72. Енд офтальміт та панофтальміт, металози, симпатичне запалення, їх клініка, профілактика, лікування.
73. Контузії очного яблука їх прояви та лікування.
74. Сторонні тіла рогівки та невідкладна допомога при них.
75. Електрофтальмія, її клінічні прояви та перша допомога.
76. Хімічні опіки очей, клініка, невідкладна допомога.
77. Термічні опіки очей, клініка, невідкладна допомога.
78. Внутрішньоочні пухлини, клінічний перебіг, лікування.
79. Виявлення агравації та симуляції. Контрольні методи виявлення гостроти зору.

80. Встановлення групи інвалідності внаслідок порушення зору.
81. Офтальмоскопія. Її види.
82. Картина нормального очного дна.
83. Клініка невриту зорового нерву. Причини, диференційна діагностика з застійним диском зорового нерву.
84. Офтальмоскопічна картина застійного диску зорового нерву. Значення його у діагностиці пухлин мозку.
85. Зміни очного дна при гіпертонічній хворобі.
86. Зміни очного дна та цукровому діабеті.
87. Зміни очного дна при захворюваннях крові.
88. Зміни очного дна при СНІД.
89. Відшарування сітківки, етіологія, клініка, лікування.
90. Гострі порушення кровообігу сітківки. Причини, клініка, лікування.

3.3. Контрольні питання

Змістовий модуль 1

1. Зоровий аналізатор, його значення у пізнанні зовнішнього світу.
2. Історія розвитку офтальмології. Засновники вітчизняної офтальмології. Київська школа офтальмології.
3. Досягнення сучасної офтальмології. Видатні офтальмологи: В.П.Філатов, .Й. Меркулов, Н.О.Пучковська, М.Л.Краснов, М.М.Краснов, С.М.Федоров.
4. Поняття про абсолютну, професійну та громадську сліпоту. Головні причини сліпоти. Профілактика сліпоти у дорослих та дітей.
5. Сліпота. Показник сліпоти. Навчання та працевлаштування сліпих (УТОС).
6. Формування зорових образів. Роль кори головного мозку у акті зору. Теорії акту зору.
7. Рогівка. Її будова, кровопостачання, властивості та функції.
8. Райдужка. Її будова, кровопостачання, властивості та функції.
9. Війкове (ціліарне) тіло та хоріоїдея. Їх будова, функції.

10. М'язи райдужки, та війкового тіла. Сітківка, її будова, функції паличок та ковбочок.
11. Анатомія зорового нерву, особливості його будови та топографії.
12. Кришталик. Його функції, живлення, властивості.
13. Кровопостачання очного яблука.
14. Будова орбіти та її вміст.
15. М'язи повік. Їх функція та інервація.
16. Будова кон'юнктиви. Клінічні ознаки її нормального стану.
17. Анатомія слезових органів. Методи дослідження слезових шляхів.
18. Зовнішні м'язи ока. Їх інервація та функції.
19. Сутінковий зір, його порушення, методи дослідження. 20. Дослідження гостроти зору. Формула гостроти зору.
21. Принципи побудови таблиць для визначення гостроти зору. Кут зору.
22. Периферійний зір та його дослідження. Види порушень поля зору.
23. Кольоровідчуття, його порушення, методи дослідження. Теорії кольоровідчуття.
24. Основні елементи світозаломної системи ока. Поняття про діоптрію.
25. Види клінічної рефракції. Роль зовнішнього середовища в формуванні рефракції.
26. Методи визначення рефракції (об'єктивні та суб'єктивні).
27. Корекція аметропії у дітей.
28. Оптичні окулярні стекла та їх застосування. Контактні лінзи та їх застосування.
29. Об'єм та довжина акомодативної системи, її зв'язок з рефракцією. Найдальша та найближча точки ясного зору.
30. Акомодативна та її вікові зміни. Пресбіопія.
31. Гіперметропія, її клініка, діагностика та корекція.
32. Міопія, її клініка, причини розвитку.
33. Ускладнення короткозорості. Профілактика прогресування міопії.
34. Астигматизм, його види та корекція.

35. Аномалії положення повік (ентропіон, ектропіон, птоз, лагофтальм).
Причини їх виникнення, клініка, методи лікування.
36. Запальні захворювання повік, ячмінь, халязіон. Клініка, лікування.
37. Блефарити, їх клініка та лікування
38. Хронічний дакриоцистит, його етіологія, клініка, лікування.
39. Флегмонозний дакриоцистит, клініка та лікування.
40. Дакриоцистит немовлят, клініка та лікування.
41. Запальні захворювання орбіти (остеоperiостит, флегмона орбіти, тромбоз печеристої пазухи), клініка та лікування.

Змістовий модуль 2

42. Методи дослідження переднього відрізка ока (фокальне, біфокальне освітлення, біомікроскопія).
43. Методи дослідження оптичних середовищ ока.
44. Клінічний перебіг та методи лікування гострих запалень слизової оболонки.
45. Клінічні вияви, етіологія та методи лікування хронічних кон'юнктивітів.
46. Гонобленорея немовлят та дорослих. Профілактика.
47. Аденовірусні кон'юнктивіти. Їх клініка та лікування.
48. Дифтерія ока. Її клініка, діагностика, лікування.
49. Диференційна діагностика фолікулярних уражень кон'юнктиви (трахома, фолікулез, фолікулярний кон'юнктивіт).
50. Загальні принципи лікування трахоми.
51. Стадії трахоми, їх клініка. Суспільна та особиста профілактика трахоми.
52. Ускладнення трахоми з боку повік та рогівки.
53. Класифікація кератитів. Загальні принципи їх лікування.
54. Клініка та наслідки кератитів.
55. Повзуча виразка рогової оболонки. Її клініка та лікування.
56. Паренхіматозний кератит. Його клініка та лікування.
57. Герпетичні кератити. Їх діагностика та лікування.

58. Серозний іридоцикліт. Його клінічні особливості, перебіг, діагностика, лікування.
59. Клінічні ознаки фібринозного іридоцикліту, етіологія, патогенез, методи лікування.
60. Ускладнення та наслідки іридоциклітів.
61. Лікування іридоциклітів. Засоби, які розширюють зіницю. Показання та протипоказання до їх застосування.
62. Шляхи відтоку внутрішньоочні рідини.
63. Динамічна класифікація глаукоми.
64. Методи ранньої діагностики глаукоми. Значення диспансерного обстеження хворих на глаукому.
65. Клінічні форми первинної глаукоми, лікування.
66. Діференційна діагностика первинної глаукоми та катаракти.
67. Гострий напад глаукоми, його клініка. Діференційна діагностика з іридоциклітом.
68. Невідкладна допомога при гострому приступі глаукоми.
69. Вторинна глаукома, її причини, клініка, лікування.
70. Природжена глаукома, її причини, клініка і лікування.
71. Аномалії положення кришталіка, діагностика, ускладнення, лікування.
72. Природжена катаракта. Клініка, діагностика, методи лікування.
73. Стадії розвитку старечої катаракти. Діагностика та лікування.
74. Діагностика та лікування консервативне початкової стадії старечої катаракти.
75. Травматична катаракта. Особливості її перебігу, ускладнення, хірургічне лікування.
76. Ускладнена катаракта, її причини, клініка, лікування.
77. Вторинна катаракта, її клініка, причини виникнення, хірургічне лікування.
78. Афекія, її ознаки, корекція.

Змістовий модуль 3

79. Головні умови бінокулярного зору. Значення бінокулярного зору у виборі професії.
80. Співдружня косоокість, діагностика, види.
81. Прихована косоокість, клініка, діагностика.
82. Уявна косоокість, клініка, діагностика.
83. Принципи лікування співдружньої косоокості.
84. Паралітична косоокість, її ознаки, диференційна діагностика, методи лікування.
85. Ознаки проникаючих поранень очного яблука. Невідкладна допомога при них.
86. Проникаючі поранення очей, ускладнені наявністю стороннього тіла. Методи локалізації стороннього тіла в оці.
87. Принципи видалення внутрішньоочних сторонніх тіл при проникаючих пораненнях очей.
88. Ускладнення проникаючих поранень.
89. Симпатичне запалення, його клініка, профілактика, лікування.
90. Контузії очного яблука. Їх прояви та лікування.
91. Сторонні тіла рогівки та невідкладна допомога при них.
92. Електрофтальмія. її клінічні прояви та перша допомога.
93. Ендофтальміт та панофтальміт. Їх клініка, причини, лікування.
94. Хімічні опіки очей, клініка, невідкладна допомога.
95. Термічні опіки очей, клініка, невідкладна допомога.
96. Внутрішньоочні пухлини, клінічний перебіг, лікування.
97. Військова лікарська експертиза при захворюванні очей.
98. Виявлення агравації та симуляції. Контрольні методи виявлення гостроти зору.
99. Встановлення групи інвалідності внаслідок порушення зору.
100. Офтальмоскопія, її види.
101. Картина нормального очного дна.

102. Клініка невриту зорового нерву. Причини, диференційна діагностика з застійним диском зорового нерву.
103. Офтальмоскопічна картина застійного диску зорового нерву. Значення його у діагностиці пухлин мозку.
104. Зміни очного дна при гіпертонічній хворобі
105. Зміни очного дна та цукровому діабеті.
106. Зміни очного дна при захворюваннях крові.
107. Зміни очного дна при СНІД.
108. Відшарування сітківки, етіологія, клініка, лікування.
109. Гострі порушення кровообігу сітківки. Причини, клініка, лікування.

3.4. Індивідуальні завдання

Оцінювання здійснюється за виконання завдань викладача:

1. доповідь реферату на практичному занятті 0 – 2 бали;
2. доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали,
3. доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів;
4. участь у Всеукраїнській олімпіаді –5 – 10 балів

3.5. Правила оскарження оцінки

Регулюються нормативно-правовими актами, які визначають процедуру оскарження результатів оцінювання. Це є Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному медичному університеті.

3.5.1. Поточне оцінювання. Спірні питання щодо поточного оцінювання вирішуються упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю. Здобувач вищої освіти має право звернутися за обґрунтуванням щодо результатів поточного оцінювання та/або наявними, на його думку,

порушеннями процедури проведення контрольного заходу до викладача, який здійснював оцінювання. Викладач, у присутності завідувача кафедри онкології обґрунтовує дотримання вимог проведення контрольного заходу та відповідності виставленої оцінки критеріям оцінювання, з якими здобувач вищої освіти був ознайомлений до проведення контрольного заходу.

3.5.2. Підсумковий семестровий (курсний) контроль. Оскарження результатів заліку, здійснюється, як правило, у день проведення, але не пізніше наступного дня після оголошення результатів. Здобувач вищої освіти звертається до викладача, який проводив залік, за роз'ясненням щодо виставленої оцінки. Якщо здобувач незгодний з результатами підсумкового контролю та/або вважає, що мало місце порушення процедури проведення контрольного заходу, і обґрунтування викладача, який проводив оцінювання за критеріями, наведеними в робочій програмі навчальної дисципліни, з точки зору здобувача, не є об'єктивними, він має право звернутися до декана факультету з апеляційною заявою, в якій вказується причина подачі апеляції.

3.5.3. Апеляція розглядається апеляційною комісією у складі декана факультету або його заступника, гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, двох-трьох провідних викладачів кафедри, у тому числі й викладача, який приймав залік. До складу комісії можуть бути включені представники ради студентського самоврядування.

3.5.4. Апеляція розглядається на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання в присутності здобувача освіти. Перенесення терміну апеляції не допускається. Під час розгляду апеляції ведеться протокол, у якому записуються всі зауваження членів комісії та висновки щодо оцінювання.

3.5.5. Здобувачеві освіти дають можливість повторно скласти підсумковий контроль членам апеляційної комісії за новим білетом.

3.5.6. За наслідками розгляду апеляції, комісія приймає одне з рішень: – виставлена оцінка з навчальної дисципліни відповідає рівню і якості виконаної роботи (наданим усним відповідям) та не змінюється; – виставлена оцінка з навчальної дисципліни не відповідає рівню і якості виконаної роботи (наданим усним відповідям) та змінюється на визначену комісією кількість балів і вказується нова оцінка у балах, за національною шкалою та за шкалою ЄКТС;

3.5.7. Рішення апеляційної комісії доводиться до відома здобувача освіти головою апеляційної комісії по завершенню розгляду апеляційної скарги в усній формі або, на вимогу здобувача, в письмовій формі. Рішення апеляційної комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі зошит, ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Вимоги викладачів. Обов'язково враховується присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; не допустиме списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого

завдання. НЕ допускаються пропуски практичних занять з не поважної причини.

Проведення курації пацієнтів можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, сертифіката вакцинації проти Covid 19, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію).

Здобувач вищої освіти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контактуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації

щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- - пити безалкогольні напої;
- - фотографувати слайди презентацій;
- - брати активну участь у ході заняття).

заборонено:

- - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;

- - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;

- - грати в азартні ігри;

- - наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

- - галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра офтальмології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. «Офтальмологія: підручник» / Г.Д. Жабоедов, В.М. Сердюк, Р.Л. Скрипник та ін. - Вид.: «Медицина», 2022. – 128 с.
2. «Офтальмологія» / Г.Д. Жабоедов, Р.Л. Скрипник, О.А. Кіча та ін. - Вид.: «Медицина», 2018. – 296 с.
3. «Термінологія та настанови з глаукоми. 5 видання» / Августа Азуара-Бланко та ін. – Європейське глаукомне товариство., 2021. – 170 с.
4. «Офтальмологія»: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / Г.Д. Жабоедов, Р.Л. Скрипник. - К.: Медицина, 2011. - 424 с.
5. Ophthalmology (textbook) / О.Р. Vitovska, Р.А. Bezditko, І.М. Bezkoovaуna. - Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» - К., 2020. - 648 р.
6. «Будова зорової системи людини: навчальний посібник» / В.В. Віт. 3-є видання. - Одеса: Астропринт, 2018. - 664 с
7. «Офтальмологія»: підруч. для студ. вищ. навч. закл. та лікарів-інтернів сім. медицини / П.А. Бездітко та ін. - Х.: Форт, 2012. - 247 с.
8. «Очні хвороби. Курс лекцій»: навч. посіб. для студ. вищ. мед. закладів освіти III-IV акредитації / Г.Ю. Венгер, А.М. Солдатова. - О.: Одеський медуніверситет, 2003. - 176 с.
9. «Терапевтична офтальмологія»: навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів / Г.Д. Жабоедов, А.О. Ватченко. - К. : Здоров'я, 2003. – 133 с.
10. «Офтальмологія у схемах»: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. IV рівня акредитації / П.А. Бездітко та ін. - Х.: Золоті сторінки, 2008. - 80 с.
11. «Офтальмологія. Практикум» для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів, курсантів, офтальмологів. / Г.Д. Жабоедов, В.В. Кіреєв. - Вид.: «Медицина», 2013. - 280 с.

12. «Клінічна офтальмологія. Кольоровий атлас» / М.В. Сидорова. - Вид.: Софія, 2010. - 192 с.
13. «Діабетична ретинопатія. Патогенез, клініка, лікування» / М.В. Сидорова. - Вид. СМП «АВЕРС», 2006. – 156 с.
14. «Очний ішемічний синдром. Сучасні принципи діагностики та лікування / навчально-методичний посібник» / Н.Г. Завгородня. – Запоріжжя, Орбита-Юг, 2012. – 240 с.

Допоміжна:

1. «Медсестринство в офтальмології» / О.М. Корконішко. - Київ: ВСВ «Медицина», 2015. - 216 с.
2. «Актуальні питання офтальмології у практиці сімейного лікаря» / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, С.О. Риков та ін. – Вид. Заславський, 2020. – 258 с.
3. «Офтальмологія в практиці лікаря загального профілю (сімейного лікаря)»: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / С.О. Риков та ін. - Київ: Макрос, 2010. - 143 с.
4. «Глаукома. Посібник для пацієнтів. Вступний матеріал для лікарів та медичного персоналу. Реферативно-інформаційний довідник» / Й. Фламер. - Вид.: Медицина світу, 2008. – 464 с.
5. Karliychuk, M. A. «Clinical tasks for self-assessment in ophthalmology : handbook for students of higher med. educational establishments of the 4th level of accreditation» Клінічні завдання для самооцінки з офтальмології : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / М.А. Karliychuk. - Chernivtsi, 2010. - 188 p.
6. «Кератопротезування» / С.А. Якименко. - Одеса: «СІМЕКСПРИНТ», 2018. - 164 с.
7. «Офтальмологія. Тести і еталони, клінічні задачі, діагнози, принципи лікування очних захворювань та рецептура основних лікарських засобів: посіб. для студ. вищ. навч. мед. закл. IV рівня акредитації та лікарів-інтернів / О.П. Кучук, Т.Б. Сикирицька, В.І. Лучик. - Чернівці: БДМУ, 2011. -856 с.
8. «Офтальмологічна загадка – Птерігіум» / Е.В. Мальцев, В.Я. Усов, Н.Ю. Крицун. – Одеса: Астропринт, 2020. – 154 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=275>

8. ІНШЕ

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз`яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен здобувач вищої освіти має знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі: необхідні зміни у силабусі затверджуються на методичній комісії ХНМУ з проблем професійної підготовки та оприлюднюються на сайті ХНМУ та сайті кафедри офтальмології ХНМУ.